

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: SAXOS MINDE

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "SAXOS MINDE", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 182. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig04val-shoot-workid73408/facsimile.pdf> (tilgået 17. maj 2021)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Norges Konge-Kronike

Satig den Fader,
Sig efterlader
Mage til ypperlig Søn!
Hvo som kan vinde
Adelsteens Minde,
Aldrig han mister sin Løn!!

Ak! før til Hagen
Norge faaer Mages,
Fennis-Ulv farer om Land;
Aldrig saa herlig,
Høivis og kærteg,
Fødes en Drot os som haa!

Døden, i Vælde,
Dale og Fjelde
Skjuler med Grav-Taagen mørk;
Frønderne isne,
Grænerne visne,
Brat har ei Land vi men Ørk!

Hakon den Gode,
Bænket hos Frode,
Straaler ved Gudernes Bord;
Heden-Old kalder
Ret jeg hans Alder,
Heden med Heldet han før!!

SAXOS MINDE.

DETTE Digt er trykt (uden Overskrift) foran Tredie Deel af Danmarks Krønike (1822). Det blev optrykt med Overskriften *Saxos Minde* og med faa Ændringer i *Nordiske Smaadigte* (1838) Side 278—84, hvor dog de to sidste Vers er udeladte. Se *Poet. Skr.* V. 29.

Om over ældgamle Dannemarks Ære,
Absalons Saxo! det var du som Faa,
Meer end Stærk-Odder og Froernes Hære
Du den udbredte paa Bølgerne blaa:
Du den udbredte med Heltenes Minde,
Som i dit vingede Ord
Vidt over Tidernes Strømme henfoer,
Stræber end Prisen og Kronen at vinde!

Dannemarks Længsel er Dannemarks Ære,
Dyb som det bølgende, sortladne Hav,
Ja, som det Hav, hvorpaa Folkenes Hære
Drev deres Idræt, og fandt deres Grav;
Derfor, i Heltenes Række, den følger,
Altid paa Land og paa Søe,
Stjernen, som vinker til Kjærligheds Øe,
Evigheds-Strømmen i Tidernes Bølger!!

Dannemands Længsel er Dannemands Kiende,
Aldrig den stilles ved timeligt Held,
Hvad den begjærer, maa aldrig faae Ende,
Maa være Livets og Kjærligheds Væld;

Saxos Minde

Den er oprundet af Paradis-Minde;
Derfor, i Lys og i Løn,
Dana sig teer for hver helteig Søn
Som en vidunderlig Paradis-Kvinde!

Altid, naar Hadding i Høieløfts-Stuen
Slynger om Ragnild i Dvale sin Arm,
Pludselig øiner han Kvinden ved Gruen,
Stirrer paa Blomsterne i hendes Barm,
Synker med hende i Dybet saa saare,
Gjennem den taagede Dal,
Skyggernes Rige og Valfaders Sal,
Hvor kun med Blænd-Værk sig Kæmperne daare!

Soeklare Vange forlyste hans Øie,
Vinter-Grønt er ham en ønskelig Krands;
Kvinden dog lærer ham: ret kun fornøie
Duftende Blomster og levende Glands,
Standser kun med ham ved Paradis-Haven,
Hvor, med et Nattergal-Slag,
Lidlig hebudes den evige Dag,
Vidnes om Liv, som ei glækker bag Graven!!

Derfor maa Danmarks Helte og finde:
Lidt er Beundring i Liv og i Død;
Kjærligheds Kys og et levende Mirde
Er, hvad dem hunger i Lyst og i Nød:
Derfor langt stoltere Helte Man finder;
Men aldrig Helte i Nord,
Om de fra Hellas til Iishavet foer,
Fandt saa høimodige, kjærlige Kvinder!

Derfor har Røgnvald, den Helt over Bjerge,
Thjodolf af Hvine til Skjald for sin Æt,
Bauta-Steen prud, som mod Glemsel kan væрге,
Ristet med galdrende Runer fuldtæt;
Hvem der fik Øie for, hvad de betegne,
Seer, ved Valkyriens Kvad,
Steendøde Kæmper opstande paa Rad,
Og som Einherier strides og segne!

Saxos Minde

Ingen som Brage kan sjunge paa Vaale,
Skjold-Brag svarer til Sværd-Tunge-Slag;
Ingen som Snorro kan Kæmper aftale,
Ret som de færdes ved Nat og ved Dag,
Ret som de stode paa Grnen hin Lange,
Og som de sad over Bord,
Skifted saa mangent et skjemtefuldt Ord:
Beiled, og lytted, til Skjaldenes Sange!

Ei kan en Skjoldunge-Drape vi samle,
Der sig tør ligne ved Ynglinge-Tal;
Lidt kun er Hjarne med Brage hin Gamle,
Naar ham til Skuldrene neppe, som Skjald;
Men naar han kvæder om Danemarks Frode,
Da er det Kjærligheds Sang:
Hjerte, som banker mod Hjerte med Klang;
Da er udødelig for ham den Gode!

Brage i Valhal seiv Adelsteen bænker,
Hjertet i Norge kun føler hans Savn;
Hjarne en Bolig i Hjerterne skjænker
Hver, som blandt Daner vandt Fredegods Navn!
Danemark skjænker hans Minde-Sang Krouen,
Bærer i Hjertet om Land
Frode, saalænge, til selv over Strand
Atter, i Sønnen, han stiger paa Thronen!

Saxo! du fødde, det var ikke Skvalder,
Hvad hiden Fugl mellem Bøgene sang!
Tak for de Toner fra Heltenes Alder,
Som sig i dig over Bølgerne svang!
Ja, for Din Kjærlighed takket Du være!
Altid skal Frøis efter Spot
Times den Mand, der har serget saa godt
For de Ufødte til Fædrenes Ære!

Tak for den Aske fra Brand-Old, du glemde,
Gav os i Urnerne, som du den fandt!
Danemark vel, i sin Dvale-Tid, glemde,
At det er Guld-Støv, med Perler iblaadt;

Saxos Minde

Men naar af Asken den Gamle sig hæver,
Smykket med Perler og Guld,
Og med de Blomster, hun fandt under Muid,
Tone skal sødt, hvad i Harpen nu bæver!

Tak for hver Levning af Høi-Oldens Kæmpe:
Frodes Stærk-Odder, hidført over Strand!
Tak, for Du skarred med List og med Læmpel
Tak for hans Tunge, og Tak for hans Tand!
Tak for hvert Ledd og hver Lem af den Bolde!
Glipped det end for din Haand,
Hvad kun kan lykkes for Tidernes Aand,
Du gav til Sankning dog Tøi, som kan holde!

Vel os fortælle de skruttede Dværge:
Kæmper som de var kun Puslinger smaa,
Tuerne vorde de høieste Bjerge,
Naar de kun sigte, det synes dem saa;
Men, kommer Dag, kommer Giands i vort Øie,
Gjæster os Aanden paa Nye,
See dine Kæmper vi kneise i Sky,
Stige med Glæden paa Skuldrene høie!

Tak for dit Billed af Ylfinge-Trætten!
Skinner det ikke, er Skylden ei din:
Men om end Ulven er synligst i Ætten,
Skimtes dog Skjoldunge-Daatteren fin;
Tone skal Kvad, end i kommende Dage,
Liflig om Villum og Svenn,
Dailig vemodig om Knud og hans Mænd,
Og om Kong Valdemars Fader med Klage!

Han, som slog Harpen for Erik hin Milde,
Slog den for Daner i Hytte og Hald;
Tonerne sprang, vare dybe, men vilde,
Endte i stormende, brusende Fald;
Sværd-Tid og Ulv-Tid paa Marken de fødte:
Favnetag, Tempel og Slot
Fandtes til Blodbad et længer for godt,
Frænder hinanden og Odelen ødte!

Saxos Minde

Tak for den Skildring af Valdemars Dage,
Du udarbejded, fuldsikker paa Haand!
Klart den os viser, at Meget tilbage
End var paa Marken af Fædrenes Aand:
Meget hos Faa, men kun Lidt hos de Fleste:
Meget i A x e l og D i g,
Lidt kun i Folket til Sorever-Krig,
Saa den med Eder hensov for det Meste.

Langt er dit Sagn om de Slaviske Krige,
Længere vist, end det huger Enhver,
Tungere falder din Tale tillige,
Hjærne ei kvæder om Vikinge-Færd;
Dog et det Mindste Du nænner at glemme,
Dertil var A x e l for kjær:
Ord af hans Læber, og Slag af hans Sværd,
Alle tilhobe Du skjænkede din Stemme!

Dog, intet Under, du elskede den Bolde
(Sildefødt Søn af det ædelste Kuld),
Vilde hans Navn paa de svømmende Skjolde
Riste med størladne Runer i Guld;
Strid paa sin Snekke, og øm i sin Kirke,
Han jo, med Sværd og med Stav,
Heltenes Minde og Heltenes Grav
Stræbde at skjænke et nyt Danne-Virke!

Stod, som for dig, os kun Helten for Øle,
Kraftig og kærlig, oprigtig og klog,
Deel vi vel tog i, hvad han maatte døie,
Fandt, han var stor paa de smaalige Tog;
Saae det med Sorg, at hans Redskab var ringe,
Saae det paa Vendernes Spor:
Æren var liden, men Selren var stor;
Rovdyr det gjaldt om til Freden at tvinge!

Tak da, du Kjære! for Alt, hvad Du skjænkede,
For, hvad du selv kaldte Absalons Værk!
Tak, fordi ham mellem Helte Du bændede,
Som var for Danmark en Støtte fuldstærk,

Saxos Minde

Ham, ved hvis Aande det saa blev omgjærdet,
At, i den søvnige Old,
Marken og Mindet dog sov under Skjold!
Hil være Axel med Staven og Sværdet!

Får da nu vel med de Gaver til Folket,
Dannemarks Saxo! du slutter i Favn!
Får, som jeg haver din Mening udtolket,
Får nu i Jesu velsignede Navn!
Bank kun paa Døren, hos Gamle og Unge,
Trøstlig med Fædrenes Sværd!
Hvor Man oplukker, Man faaer dig vist kjær,
Naar du opstemmer med Fædrenes Tunge.

Hvor Man dig ynder, paa Mark og paa Hede,
Sig dem, Kong Frederik lønner din Telk!
Byd dem for Kongen at virke og bede!
Sig dem: kun Dansk er det kjærligste Folk!
Lær dem, med Fædrenes Tunge, tillige:
Aldrig ved Fiendernes Magt,
Aldrig ved Modgang og Mishaab i Pagt,
Men kun ved Spild falder Dannemarks Rige!!
